

24.000 mensen werken er op Zaventem, indirect nog eens veertigduizend meer. Of liever, werkten. Want door de coronacrisis en nu ook het verbod op niet-essentiële reizen valt de microgemeenschap die Brussels Airport is stil. Niet alleen de vliegtuigen, ook winkels en ondersteunende bedrijven. "Zelfs als het vliegverkeer tegen de zomer weer zou aantrekken, zal het nog jaren duren voor het oude leven er zich zal herstellen", zeggen specialisten.

"Wij zijn een van de eerste sectoren die getroffen werden door Covid-19. Zelfs toen het virus hier nog niet was, werd er al minder van en naar China en Italië gevlogen. En we zijn wellicht een van de laatsten die opnieuw normaal zullen kunnen opstarten", zegt woordvoerder Ihsane Chioua Lekhli van Brussels Airport. De luchthavensector zit in extreem zwaar weer. De turbulentie was nooit groter, zelfs niet na de aanslagen van 2016, zelfs niet na 9/11. En dat voelt iedereen.

Op Brussels Airport zijn 317 bedrijven actief. In totaal werken er 24.000 mensen, plus nog eens veertigduizend indirecte jobs, zo zeggen de cijfers van 2019. Een groot deel zit zonder werk. Hoeveel precies, kan of wil Brussels Airport niet zeggen. "We werken momenteel op een minimale bezetting om de luchthaven op een veilige en verantwoorde manier draaiende te houden. Maar de technische werkloosheid door corona is uiteraard groot." Met het recente verbod op niet-essentiële reizen lijkt de bodem bereikt.

Swissport, een van de bagagehandelaars, werd in juni al failliet verklaard. Veel andere bedrijven proberen het hoofd boven water te houden, maar moeten noodgedwongen herstructureren en hebben al werknemers moeten ontslaan, zoals Interparking. Maar ook bij de ongeveer tachtig luchtvaartmaatschappijen die hier normaal elke dag landen en opstijgen slaat de paniek toe. "En het ergste moet wellicht nog komen", vrezen de vakbonden.

Voelbaar tot 2024 of 2028?

Arnaud Feist, CEO van de luchthaven van Zaventem, schat dat het tot 2024 zal duren voor de passagiersaantallen op Brussels Airport weer het niveau van 2019 bereiken. In de zomer werd het verlies al op 200 miljoen euro geschat voor Zaventem. "De finale afrekening wordt pas in mei gemaakt", zegt woordvoerder Ihsane Chioua Lekhli van Brussels Airport.

Transporteconoom Eddy Van de Voorde (UAntwerpen) omschrijft de toestand als ronduit rampzalig. Voor alle actoren. Van de luchthavenuitbater tot de koffiebar aan de gates. "In de VS houdt men er rekening mee dat het zelfs tot 2028 kan duren voor alles weer op het niveau van vóór de coronacrisis zit. Dat is de VS. Maar een vliegtuig dat in de VS niet vertrekt, zal ook niet landen in Zaventem."

Sommige studies voorspellen nu al dat de passagierspieken van 2019 (26,4 miljoen reizigers in Zaventem) nooit meer gehaald zullen worden. Toch ziet Van de Voorde een lichtpuntje in de groeicijfers (+5,5%) van het Internationaal Monetair Fonds (IMF). "En als de economie weer aantrekt, profiteert de luchtvaart daar mee van."

De tweedeverblijvers zullen de eersten zijn die weer het vliegtuig nemen als het mag, zegt luchtvaartexpert Luc De Wilde op basis van Europese studies. En ook de vakantievluchten zullen zich snel weer herpakken als we weer mogen reizen. "Mensen snakken naar vakantie, ze zijn het beu om thuis te zitten. Het grote probleem worden de zakenreizen. Die komen niet meer op het oude niveau terug. Of het zal jaren duren", vreest De Wilde.

Zakenreizigers waren de melkkoeien voor de luchtvaartmaatschappijen. Sinds de crisis is het onlinewerken en -vergaderen helemaal ingeburgerd en zullen veel zakelijke meetings in de toekomst via videocalls gebeuren. "Er is sprake van een daling tot zelfs 40%", zegt Luc De Wilde.

Gevolgen voor ticketprijzen?

Een en ander zal gevolgen hebben voor de ticketprijzen. Ryanair zal een prijsbreker blijven, maar de tijd van de braderieprijzen is gedaan, voorspelt Air Belgium-baas Niky Terzakis. "Als we meer op economyreizigers moeten teren, zal er geen andere optie zijn dan tickets duurder te maken."

Maar eerst en vooral moeten we uit dit moeras zien te geraken. En dat zal voor veel spelers niet eenvoudig zijn. Te beginnen bij onze eigen luchtvaartmaatschappij Brussels Airlines. Die boekte in de eerste zes maanden van 2020 182 miljoen euro verlies en moest bij de overheid 290 miljoen euro lenen om te kunnen overleven. En toen wisten ze nog niet wat we nu weten. Intussen heeft de luchtvaartmaatschappij al negenhonderd vluchten geschrapt voor februari en maart. De zomermaanden zullen volgens Kim Daenen van Brussels Airlines van levensbelang zijn. Wordt het een herstart of een fatale crash?

Thierry Goeman

Copyright © 2021 Mediahuis. Alle rechten voorbehouden